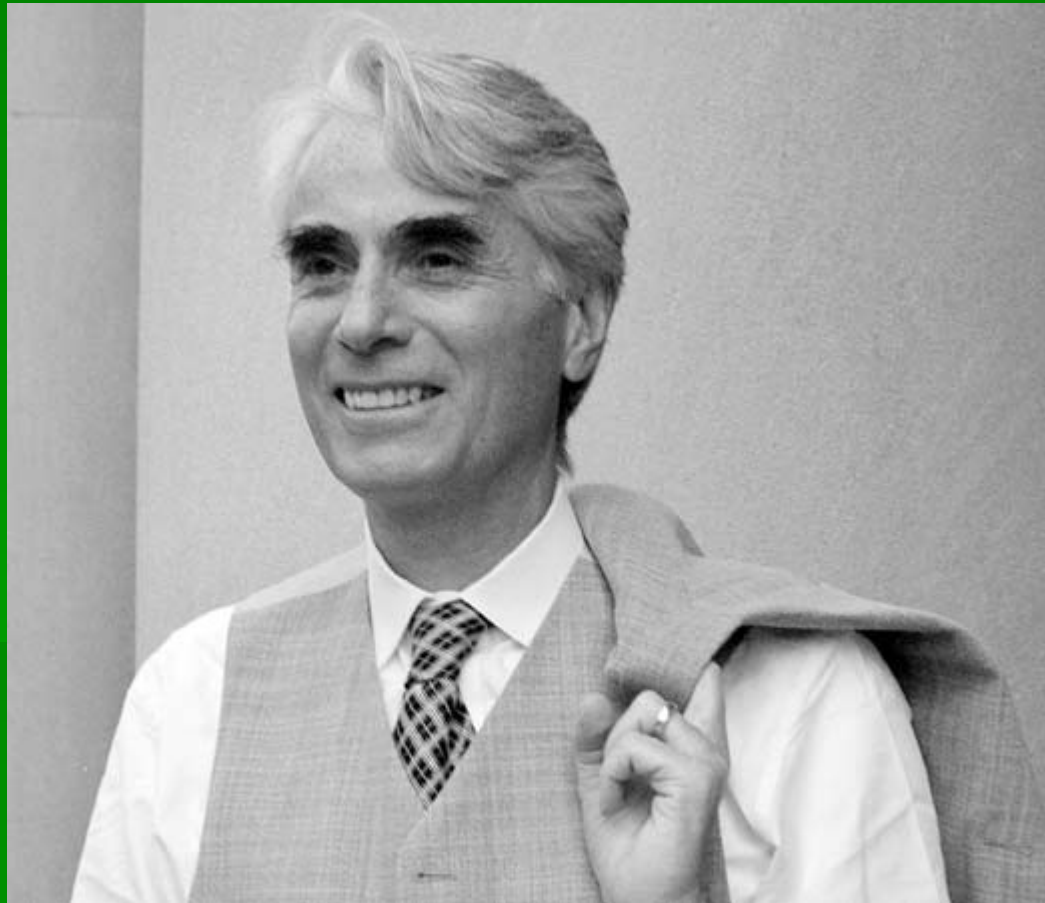

Hoofdstuk 3

De logica van de knop

Robert Nozick (1938 - 2002)

Robert Nozick

- Vrijheid boven gelijkheid
- “Selfownership” (vgl. Kant: mens is een doel, geen middel)
- Kritiek op utilitarisme en verdelende rechtvaardigheid (Rawls)
- Minimale staat
- Later afstand genomen t.o.v. extreem libertarisme

Experience machine

- Zijn wat je wilt zijn
- Geen negatieve aspecten, geen teleurstellingen of tegenslagen
- Na twee jaar een nieuwe keuze

Tegenargumenten

- Onderscheid tussen ervaren en doen
- Je bent niets, je ervaart alleen
- Kunstmatige werkelijkheid

Consumptiemaatschappij

- Aanbod in principe ongelimiteerd
- Je hebt er niet voor gekozen
- Gestuurd door gedrag i.p.v. door expliciete keuzes

Roeshoofd

- Alles is te koop
- Absolute gelijkschakeling → absoluut waardeverlies
- Onbeperkte keuzes → verlies van identiteit

Behoeften

- Ascetisme: behoeften onderdrukken
- Hedonisme: aan iedere denkbare behoefte voldoen
- Beiden: verlies van waarde

Waardenpluralisme

- Meerdimensionaal waardepatroon: kwalitatief onderscheid
- Bewustere consumptie
- Uitstijgen boven het momentane en het individuele
- Doelgerichtheid → zelfbeheersing

Onafhankelijke werkelijkheid

- Zinvol bestaan vereist autonome werkelijkheid
 - Je laten verrassen door een cadeau
 - Erkenning door anderen

Vragen

- Consumenten → koopverslaving. Wat zijn de nadelen van verslaving?
- Is het mogelijk om permanent te genieten?
- Als geluk niet hetzelfde is als genot, wat hebben we dan nog meer nodig?
- Waar hebben we die identiteit voor nodig?
- Is identiteitsbesef mogelijk zonder erkenning door anderen?